

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 381/2020-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) o prijatej ústavnej sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Csp 74/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu, sťažnostná argumentácia a rekapitulácia vyjadrení účastníkov konania

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal 25. augusta 2020 na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Csp 74/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že je v napadnutom konaní v postavení žalobkyne a domáha sa proti žalovanej ([REDAKOVANÉ]) určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 5108616934 z 8. februára 2016 je bezúročná a bez poplatkov. K priebehu konania uviedla, že okresný súd uznesením z 22. októbra 2019 konanie zastavil na základe čiastočného späťvzatia žaloby. Rozsudok zamietajúci jej žalobu vydal okresný súd 25. októbra 2019. Sťažovateľke bol rozsudok doručený 26. novembra 2019, odvolanie podala 5. decembra 2019 a odvolací súd do spísania ústavnej sťažnosti nerozhodol. Poukázala na právoplatné neskončenie veci od roku 2017 napriek tomu, že v konaní je slabšou stranou, napriek urgencii zo 7. augusta 2017 na nariadenie súdneho pojednávania a napriek jej reagovaniu replikou z 28. marca 2018 na vyjadrenia žalovaného z 21. decembra 2017. Upriamila pozornosť na obdobie nečinnosti okresného súdu v trvaní 4 mesiacov po doručení odvolania sťažovateľky v decembri 2019, na neprítomnosť prvku zložitosti veci a na potrebu posúdenia len obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy podľa zákona, teda výlučne právnych otázok.

3. Sťažovateľka uviedla, že predmetné konanie (patriace do bežnej agendy všeobecných súdov) má pre ňu osobitný význam, pretože ak konajúci súd určí (právoplatne), že napádaná zmluva je bezúročná a bezpoplatková, tak následne sťažovateľka je povinná vrátiť žalovanej len požičanú istinu bez akýchkoľvek poplatkov a úrokov (t. j. príslušenstva). Ak predmetné súdne konanie trvá extrémne dlhú dobu (takmer 3 roky), tak vzniká „riziko“, že sťažovateľka v postavení spotrebiteľa uhradí žalovanej viac, ako je požičaná istina, v dôsledku čoho by sťažovateľka následne musela iniciovať ďalšie súdne konanie pre účely vydania bezdôvodného obohatenia. Neúmerná dĺžka konania má negatívny dopad na finančnú stránku sťažovateľky a na psychickú stránku z dôvodu neukončenia stavu právnej neistoty.

4. Výšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnila sťažovateľka tým, že konanie sa preukázateľne vyznačuje extrémnou dĺžkou, že ide o spotrebiteľský spor a že výsledok sporu je pre ňu významný. Pripomenula svoje aktívne správanie, nesprávnu a neefektívnu činnosť okresného súdu i nemožnosť napraviť porušenie jej základného práva. Požadovaná suma je symbolická, vzhľadom na ujmu spôsobenú porušením jej práv a na vystavenie právnej neistote adekvátne zodpovedá ujme sťažovateľky v pocitoch nespravodlivosti a márnosti.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol, že okresný súd v napadnutom konaní porušil ňou označené práva. Navrhla prikázať okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov, a navrhla priznať primerané finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 €, ktoré jej uhradí okresný súd. Napokon navrhla uložiť okresnému súdu povinnosť nahradiť jej trovy konania vo výške 675,43 €.

6. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a oznámenie, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predseda okresného súdu podaním sp. zn. Spr 388/2020 z 2. októbra 2020 oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní veci, pripojil vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. Viery Sládečkovej a súdny spis. Sudkyňa vo vyjadrení

z 28. septembra 2020 uviedla, že vec jej do oddelenia napadla 17. augusta 2017 a 22. augusta 2017 dala pokyn vyššiemu súdному úradníkovi na prípravu pojednávania. Tá bola ukončená 17. decembra 2018, spis jej bol predložený 11. januára 2019 a termín pojednávania stanovila na 20. marec 2019. Zo zdravotných dôvodov na svojej strane pojednávanie zrušila a ďalšie pojednávanie nariadila na 28. jún 2019. Tento termín bol na návrh advokáta žalovanej zrušený z dôvodu, že advokát sťažovateľky zaslal advokátovi žalovanej krátko pred pojednávaním rozsiahle vyjadrenie, na ktoré sa pre krátkosť času nestihla pripraviť. Zákonná sudkyňa nariadila ďalšie pojednávanie na 25. október 2019 (v dôsledku choroby mala časový sklz, v auguste čerpala dovolenku a v septembri už mala nariadené iné pojednávania), toto pojednávanie otvorila (advokát sťažovateľky sa ho nezúčastnil) a na ňom aj rozhodla o zamietnutí žaloby. Advokát sťažovateľky podal 6. decembra 2019 odvolanie a vyšší súdny úradník vykonával v súvislosti procesné úkony.

6.1 Vyšší súdny úradník v tejto súvislosti uviedol, že od 7. do 17. januára 2020 bol práceneschopný, od 13. do 27. marca 2020 bol práceneschopný z dôvodu karanténneho prevenčného opatrenia, pričom od 13. marca do 30. apríla 2020 mal udelený súhlas na prácu z domu z dôvodu šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, preto bola realizácia procesných úkonov v súvislosti s plynulým priebehom konania časovo zdĺhavejšia.

6.2 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a spis bol vrátený okresnému súdu 21. septembra 2020. Nasledujúci deň dala sudkyňa pokyn na doručovanie rozsudku krajského súdu stranám.

6.3 Zákonná sudkyňa pravidelne upozorňuje vedenie súdu na dlhodobé preťaženie jej oddelenia a nevhodné podmienky pre riadny výkon funkcie sudcu. V roku 2019 došlo k zmene vyššieho súdneho úradníka, ktorý sa musel oboznámiť s novou agendou, pričom je v dispozícii aj v oddelení iného sudcu. K námietkam sťažovateľky o nesústredenosti uviedla, že ani raz sa nezúčastnila pojednávania, vždy sa iba ospravedlňovala. Napokon zákonná sudkyňa uviedla, že sa snažila konať plynulo, poukázala na nemožnosť presného časového ohraničenia konania bez zbytočných prietahov a na autonómnosť pojmu zbytočné prietahy, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

7. Podaním z 13. októbra 2020 vyzval ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľky na repliku k vyjadreniu okresného súdu s upozornením, že v prípade nedoručenia stanoviska ku konaniu verejného ústneho pojednávania bude ústavný súd zastávať názor, že v danej veci sťažovateľka súhlasí s upustením od neho. Právny zástupca sťažovateľky v poskytnutej lehote nedoručil svoje vyjadrenie.

8. Ústavný súd za takejto situácie so súhlasom jedného z účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práv uvedených v bode 1.

II.

Relevantná právna úprava a východiská ústavného súdu

9.1 Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

9.2 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

9.3 Podľa čl. 47 charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10.1 Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10.2 Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10.3 Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa čl. 127 ods. 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

12.1 Základnou povinnosťou súdu a zákonného sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu je premietnutá do platného a účinného zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Podľa § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

12.2 V čl. 17 CSP je upravená zásada hospodárnosti a rýchlosti konania (Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.).

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

15. Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o priet'ahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú priet'ahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

16. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo, resp. dochádza k porušovaniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 47 charty. Takto bol predmet konania vymedzený uznesením o prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie. Ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľky posudzoval ústavný súd podľa už uvedených kritérií.

17.1 Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ide v napadnutom konaní o občianskoprávne konanie, sťažovateľka sa domáha určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezúročná a bez poplatkov. Zároveň ide o spotrebiteľský spor, pričom takýto druh sporov patrí do bežnej agendy okresných súdov. Otázka spotrebiteľských sporov bola opakovane predmetom judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Súdneho dvora Európskej únie. Právna ani skutková zložitosť preto nie je daná samotnou povahou sporu. Ústavný súd nezistil v tomto konkrétnom prípade právnu ani skutkovú zložitosť, okresný súd nepredniesol v tomto zmysle žiadny argument. Prisvedčiť možno sťažovateľke, že išlo o vec vyžadujúcu si primárne zameranie na právne posúdenie predložených otázok.

17.2 Ústavný súd posudzuje pri ústavných sťažnostiach na prietahy v konaní aj význam konania pre sťažovateľa. Sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla, že v prípade úspechu bude povinná zaplatiť žalovanej len istinu a predĺžovaním sporu vzniká riziko, že uhradí žalovanej viac ako istinu a bude musieť iniciovať ďalšie súdne konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia. Subjektívne pociťovanie krivdy sťažovateľky, akokoľvek je oprávnené, však hneď neznamená, že ide o konanie, ku ktorému je potrebné pristupovať s osobitnou pozornosťou. Vec nesúvisí s vážnym ohrozením života, slobody, zdravia a živobytia občana, nejde ani o vec starostlivosti súdu o maloletých.

18. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadne významné prispenie správania sťažovateľky k dĺžke trvania konania na okresnom súde. Sťažovateľka riadne uplatňovala svoje práva. Vytknúť jej možno nanajvýš tak načasovanie doručenia „sumárneho“ vyjadrenia súdu 21. júna 2019, v dôsledku ktorého (nedostatok času na vyjadrenie k nemu) žalovaná žiadala o odročenie pojednávania z 28. júna 2019, čomu bolo zo strany súdu vyhovené.

19. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v doterajšom priebehu konania. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním napadnutého konania upriamuje pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna (nesústredená) činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 380/08, I. ÚS 7/2011).

19.1 Ústavný súd vychádzal z nasledujúceho prehľadu úkonov zistených zo zapožičaného súdneho spisu:

- 17. augusta 2017 – doručenie žaloby;
- 22. augusta 2017 – referát sudkyne na predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi na prípravu pojednávania;
- 10. októbra 2017 – referát vyššiemu súdnemu úradníkovi na doručenie žaloby s prílohami a výzvou žalovanej;
- 21. decembra 2017 – vyjadrenie žalovanej;
- 7. marca 2018 – referát vyššiemu súdnemu úradníkovi na doručenie vyjadrenia žalovanej sťažovateľke s výzvou na vyjadrenie;
- 29. marca 2018 – čiastočné späťvzatie žaloby sťažovateľkou a replika k vyjadreniu žalovanej;
- 20. júna 2018 – referát vyššiemu súdnemu úradníkovi na doručenie vyjadrenia sťažovateľky žalovanej;
- 17. decembra 2018 – referát vyššiemu súdnemu úradníkovi na predloženie spisu sudkyne na nariadenie pojednávania;
- 11. januára 2019 – referát sudkyne, nariadenie pojednávania na 20. marec 2019;
- 14. marca 2019 – žiadosť žalovanej o odročenie pojednávania pre kolíziu pojednávání;
- 18. marca 2019 – zrušenie termínu pojednávania zo zdravotných dôvodov sudkyne;
- 4. pravdepodobne apríla (označenie mesiaca je nečitateľné) 2019 – referát sudkyne, nariadenie pojednávania na 28. jún 2019;
- 21. júna 2019 – vyjadrenie sťažovateľky;
- 25. júna 2019 – žiadosť žalovanej o odročenie pojednávania z dôvodu školského vysvedčenia dcéry advokáta a nedostatku času na prípravu;
- 28. júna 2019 – pojednávanie odročené na 25. október 2019, vyhovenie žiadosti advokáta žalovanej;
- 21. októbra 2019 – vyjadrenie žalovanej;

- 22. októbra 2019 – vyjadrenie sťažovateľky a ospravedlnenie neprítomnosti, uznesenie o čiastočnom zastavení konania;
- 25. októbra 2019 – pojednávanie vo veci samej, vyhlásený rozsudok o zamietnutí žaloby;
- 26. októbra 2019 – referát súdnej tajomníčky na predloženie spisu po vrátení doručeníek a v prípade podania odvolania na predloženie vyššiemu súdnemu úradníkovi;
- 6. decembra 2019 – odvolanie sťažovateľky;
- 22. apríla 2020 – referát vyššiemu súdnemu úradníkovi na doručenie odvolania žalovanej s výzvou na vyjadrenie;
- 6. júla 2020 – predkladacia správa krajskému súdu;
- 10. júla 2020 – referát sudkyne na vypracovanie chronológie spisu;
- 15. júla 2020 – referát vyššiemu súdnemu úradníkovi na predloženie spisu krajskému súdu;
- 17. júla 2020 – predkladacia správa;
- 20. júla 2020 – doručenie spisu krajskému súdu;
- 19. augusta 2020 – oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku 25. augusta 2020;
- 25. augusta 2020 – rozsudok krajského súdu o potvrdení rozsudku okresného súdu;
- 21. septembra 2020 – vrátenie spisu okresnému súdu;
- 22. septembra 2020 – referát na doručenie rozsudku stranám.

19.2 Z prehľadu úkonov vyplývajú viaceré obdobia nečinnosti kratšieho trvania, resp. väčšie časové odstupy medzi jednotlivými úkonmi súdu. Krátke obdobia nečinnosti ústavný súd zaznamenal v roku 2018 po doručení vyjadrenia žalovanej k žalobe, následne takmer 3 mesiace v marci až júni 2018 a napokon od júla do decembra 2018. Kratšie obdobie nečinnosti sa vyskytlo po podaní odvolania sťažovateľky v decembri 2019, pretože referát na jeho doručenie nasledoval až v apríli 2020.

19.3 Okresný súd inak konal priebežne bez období nečinnosti alebo nesústredenej činnosti. Otázkou pre ústavný súd preto zostalo, či doterajšie obdobia nečinnosti odôvodňujú vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky. Celková dĺžka konania bola v čase podania ústavnej sťažnosti vyše 2 roky a 10 mesiacov. V tom čase bolo vo veci samej rozhodnuté, bolo podané odvolanie sťažovateľky proti rozsudku, odvolanie ešte nebolo doručené žalovanej.

20. Ústavný súd pritom pripomína, že už vo svojich skorších rozhodnutiach vyslovil názor, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01). Nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02). Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Oneskorenie v niektorej fáze konania môže byť tolerované, ak celková dĺžka konania nemôže byť považovaná za neúmernú (rozsudok ESLP vo veci Pretto a iní proti Taliansku z 8. 12. 1983, sťažnosť č. 7984/77, bod 37).

21. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

22. Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu poukazuje na to, že celková dĺžka konania nie je sama osebe dôvodom na vyslovenie, že došlo vo veci k zbytočným prietahom. Okresný súd po podaní žaloby vykonával úkony, doručoval žalobu na vyjadrenie a následne nariadil pojednávania. Práve vo fáze prípravy pojednávania v roku 2018 došlo ku kratším obdobiam nečinnosti, spolu v trvaní viac ako 8 mesiacov. Z úkonov v roku 2019 je však zrejme, že činnosť súdu zreteľne smerovala k nariadeniu pojednávania. K uskutočneniu pojednávania a prejednaniu veci však nedošlo pre zrušenie, resp. odročenie dvoch nariadených termínov pojednávania, či už z dôvodu na strane

sudkyne alebo na strane žalovanej. Toto obdobie preto nemožno označiť za neefektívnu činnosť, resp. nečinnosť. Na pojednávaní v októbri 2019 však okresný súd vec už pojednával a o žalobe aj rozhodol. Krátke obdobie nečinnosti okresného súdu sa vyskytlo po vydaní rozsudku pri príprave na predloženie spisu krajskému súdu. Toto obdobie sa navyše prekrýva s obdobím mimoriadnych opatrení v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (od konca marca do konca apríla 2020) ako objektívnej skutočnosti, ktorá ovplyvnila napadnuté konanie priamo, resp. nepriamo (prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka vykonávajúceho úkony prípravy predloženia odvolania), a v tomto rozsahu možno uvedené posúdiť ako objektívnu okolnosť spôsobujúcu predĺženie konania. Obdobie od predloženia veci krajskému súdu do vrátenia spisu okresnému súdu nemožno objektívne pričítať okresnému súdu.

22.1 V praxi sa vyskytujú aj prierahy, ku ktorým dochádza až po vydaní rozhodnutia, pretože síce už bolo v konaní rozhodnuté, avšak rozhodnutie nebolo sťažovateľovi doručené, resp. nenadobudlo právoplatnosť. Po vrátení spisu z krajského súdu však konal okresný súd priebežne. Napadnuté konanie bolo navyše právoplatne skončené 19. októbra 2020.

23. Hoci opísaným obdobiam nečinnosti sa dalo a malo predísť, nejde o dostatočne vážne zdržania v konaní pre vyvodenie záveru, že celková dĺžka konania bola neprimeraná. Dovolená hranica nebola zatiaľ prekročená. Zistené ojedinelé prierahy v napadnutom konaní okresného súdu, aj keď sú neprípustné, nedosahujú s poukazom na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľku, na správanie sťažovateľky a na postup súdu takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, prípadne práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 47 charty.

24. Z uvedených dôvodov ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nevyhovел (výrok nálezu).

25. Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období v napadnutom konaní nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľke nič nebráni v tom, aby sa opätovne obrátila na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou, ktorou bude namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu